

From Standing Out to Outstanding: Confronting Our Jewish Identity in Egypt and Today

1. Genesis 46:3

"I am God, the God of your father," God said. "Do not be afraid to go down to Egypt, for I will make you into a **great nation** there.

בראשית מו/ג

וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי הָאֵל לְאֱלֹהֵי אָבִיךָ אַל תִּירָא מֵרָדָה מִצְרַיִמָּה כִּי לְגוֹי גָדוֹל אֲשִׁימְךָ שָׁם :

2. Deuteronomy 26:5-8

5 Then you shall declare before the Lord your God: "My father was a wandering Aramean, **and he went down into Egypt with a few people and lived there and became a great nation, powerful and numerous.** 6 But the Egyptians mistreated us and made us suffer, subjecting us to harsh labor. 7 Then we cried out to the Lord, the God of our ancestors, and the Lord heard our voice and saw our misery, toil and oppression. 8 So the Lord brought us out of Egypt with a mighty hand and an outstretched arm, with great terror and with signs and wonders.

דברים כו/ה-ח

(ה) וְעַיִתָּה וְאִמְרַתָּ לְפָנַי יְקֹוֹק אֱלֹהֵיךָ אֲרָמִי אֲבִי וַיֵּרַד מִצְרַיִמָּה וַיֵּגֶר שָׁם בְּמִתֵּי מַעַט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָדוֹל עָצוּם וְרֹב :
(ו) וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה :
(ז) וַנִּצְעַק אֶל יְקֹוֹק אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְקֹוֹק אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנִינּוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצֹנוּ :
(ח) וַיּוֹצֵאֵנוּ יְקֹוֹק מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרַע נְטוּיָה וּבְמַרְא גָדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתֵּיִם :

3. Pesah Haggadah – Midrash "Arami Oved Avi"

And there became a nation – this teaches that Israel was distinct/stood out there.

הגדה של פסח – מדרש ארמי אבד אבי

וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי - מִלְמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצוּיִינִין שָׁם.

4. Seder Rav Amram Gaon Seder Pesah – Maggid Section – Midrash "Arami Oved Avi"

And became there a great nation - this teaches that Israel was distinct/stood out there.

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר פסח

וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָדוֹל - מִלְמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצוּיִינִין שָׁם.

5. Exodus 1:1-10

1 These are the names of the sons of Israel who went to Egypt with Jacob, each with his family: 2 Reuben, Simeon, Levi and Judah; 3 Issachar, Zebulun and Benjamin; 4 Dan and Naphtali; Gad and Asher. 5 The descendants of Jacob numbered seventy in all; Joseph was already in Egypt. 6 **Now Joseph and all his brothers and all that generation died,** 7 **but the Israelites were exceedingly fruitful; they multiplied greatly, increased in numbers and became so numerous that the land was filled with them.** 8 Then a new king, to whom Joseph meant nothing, came to power in Egypt. 9 "Look," he said to his people, "the Israelites have become far too numerous for us. 10 Come, we must deal shrewdly with them or they will become even more numerous and, if war breaks out, will join our enemies, fight against us and leave the country."

שמות א/א-י

(א) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ :
(ב) רְאוּבֵן שְׁמֵעוֹן לֵוִי וַיְהוּדָה :
(ג) יִשָּׁשְׂכָר זְבוּלֹן וּבִנְיָמִן :
(ד) דָּן וְנַפְתָּלִי גָד וְאַשֶּׁר :
(ה) וַיְהִי כָּל נַפְשׁ יִצְחָק יֶרֶךְ יַעֲקֹב שִׁבְעִים נַפְשׁ וַיּוֹסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם :
(ו) וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל אָחָיו וְכָל הַדּוֹר הַהוּא :
(ז) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֲמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם : פ
(ח) וַיִּקֶּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף :
(ט) וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מְמֹנּוּ :
(י) הִבֵּה נְתַחֲמָהּ לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שְׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ :

6. Genesis 9:1

Then God blessed Noah and his sons, saying to them, "Be fruitful and increase in number and fill the earth."

בראשית ט/א

וַיְבָרֵךְ אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת בְּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ :

7. *Mekhilta D' Rabbi Yishmael Bo – Midrash of Pesah #5*
And you should guard (the paschal lamb)... - Why did Scripture require taking the lamb four days before slaughtering it?

R' Matya ben Harash said, the text says, "Later I passed by, and I looked at you and saw that you were old enough for love." (Ez. 16:8). The oath that the Blessed Holy One swore to Avraham to redeem his children had come due, and they had no commandments in which to immerse themselves in order to be redeemed, as it is said, "Your breasts had formed and your hair had grown, yet you were stark naked" (ibid. 7) – naked of mitzvot. The Blessed Holy One gave them two mitzvot – the blood of the Passover sacrifice and the blood of circumcision with which to occupy themselves and merit redemption, as it is said, "Then I passed by and saw you kicking about in your blood[, and I said to you, 'in your blood, live!']" (ibid. 6)...

R' Eliezer Hakappar Birebbi said, didn't Israel have in their hands four mitzvot that made them more than worthy?! They were not suspect of sexual immorality, nor of evil speech, and they did not change their names, and they did not change their language.

8. *Jeremiah 31:20*

"Set up road signs; put up guideposts. Take note of the highway, the road that you take. Return, Virgin Israel, return to your towns."

9. *Sifrei Deuteronomy Ekev #43*

The Blessed Holy One said to Israel, "My children, be distinguished through mitzvot, so that when you return, they will not be new to you", as Jeremiah says, "Set up road signs (*tziyunim*)..." – these are the commandments, through which Israel is distinct (*metzuyanim*).

10. *Deuteronomy 4:8*

8 And what other **nation is so great** as to have such righteous decrees and laws as this body of laws I am setting before you today?

11. *Babylonian Talmud Tractate Yevamot 79a*

This nation is distinguished by three characteristics: They are merciful, bashful and benevolent. 'Merciful', for it is written, "And showed you mercy, and had compassion upon you, and multiplied you." 'Bashful', for it is written, "That God's fear may be before you. 'Benevolent', for it is written, "That he may command his children and his household etc." Only one who cultivates these three characteristics is fit to join this nation.

מכילתא דר' ישמעאל - מסכתא דפסחא פר' ה
והיה לכם למשמרת וגו' – מפני מה הקדים הכתוב לקיחתו של פסח לשחיטתו ארבעה ימים?

היה רבי מתיא בן חרש אומר הרי הוא אומר "ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים" (יחזקאל טז ח). הגיע שבועתו שנשבע הקדוש ברוך הוא לאברהם שיגאל את בניו ולא היה בידם מצות שיתעסקו בהם כדי שיגאלו שנאמר "שדים נכונו ושערך צמח ואת ערום ועריה וגו'" (שם /יחזקאל טז ז) - ערום מכל מצות. נתן להם הקדוש ברוך הוא שתי מצות דם פסח ודם מילה שיתעסקו בהם כדי שיגאלו שנאמר "ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וגומר" (שם /יחזקאל טז ז) ... (ו)

רבי אליעזר הקפר ברבי אומר וכי לא היה בידם של ישראל ארבע מצות שאין כל העולם כדאי בהם?! שלא נחשדו על העריות, ולא על לשון הרע, ולא שנו את שמם, ולא שנו את לשונם.

ירמיהו לא/ב

הצִיבִי לָךְ צִיּוּנִים שְׁמֵי לָךְ תִּמְרוּרִים שְׁתֵּי לְבָבְךָ
לְמַסְלָה דְּדָרְךָ הִלְכֵתְּ שׁוֹבֵי בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל שְׁבִי אֶל
עָרֶיךָ אֱלֹהִים :

ספרי דברים פרשת עקב פיסקא מג

אמר הקדוש ברוך הוא לישראל בני היו מצויינים במצות שכשתחזרו לא יהו עליכם חדשים הוא שירמיהו אומר +ירמיה לא כ+ הציבי לך ציונים וגו' אלו המצות שישראל מצויינים בהם.

דברים ד/ח

(ח) ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום:

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף עט עמוד א

שלשה סימנים יש באומה זו: הרחמנים, והביישנין, וגומלי חסדים; רחמנים, דכתיב: +דברים י"ג+ ונתן לך רחמים ורחמך והרבך; ביישנין, דכתיב: +שמות כ"ב+ בעבור תהיה יראתו על פניכם; גומלי חסדים, דכתיב: +בראשית י"ח+ למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו וגו', כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להדבק באומה זו.

12. Rambam Laws of Prohibited Unions 19:17

We operate under the presumption that all families are of acceptable lineage and it is permitted to marry their descendants... Whenever a person is characterized by insolence and cruelty, hating people and not showing kindness to them, we seriously suspect that he is a Gibeonite. For the distinguishing signs of the holy nation of Israel is that they are meek, merciful, and kind.

13. Seder Eliyahu Rabbah Chapter 21 p.123

The Children of Israel in Egypt were on a simple, unblemished path... They circumcised their children in Egypt. The Egyptians said to them, "Why bother?! Maybe if you give up on this, we'll lighten your workload." Israel answered, "Did Avraham, Yitzhak and Yaakov forget the covenant of our God in Heaven, that their descendants should do that, too?" The Egyptians answered, "No". So the Israelites responded, "Just as Avraham, Yitzhak and Yaakov did not forget the covenant of our God in Heaven, neither will their descendants after them."

14. Exodus 2:10-11

10 When **the child grew older**, she took him to Pharaoh's daughter and he became her son. She named him Moses, saying, "I drew him out of the water."

11 And when **Moses grew up**, he went out to where his own people were and watched them at their hard labor. He saw an Egyptian beating a Hebrew, one of his own people.

15. Novellae of Gri"z #9

There are versions (of the Haggadah) in which it is written, "And became there a **great nation**" - this teaches that Israel was distinct/stood out there", and this is in accordance with our words that the term "great nation" refers to greatness *in quality*.

16. Responsa Iggerot Moshe (R M Feinstein), OH 4:66

There is room to say that that which the rabbis in Vayikra Rabbah [chapter] thirty-two praise [those who lived at the time of the] exile in Egypt that they didn't change their names, applies to [those who lived] prior to the giving of the Torah when there was no significant distinction [for them to be unique] through the observance of the Noachide laws,... However, after the giving of the Torah, we have no obligation from the letter of the law nor is there any punctiliousness or piety in practicing anything but that which we were commanded in the 613 mitzvot for all generations as well as some temporary mitzvot that are listed in the Oral Law.

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יט הלכה יז

כל משפחות בחזקת כשרות ומותר לישא מהן לכתחלה, ... כל מי שיש בו עזות פנים או אכזריות ושונא את הבריות ואינו גומל להם חסד חוששין לו ביותר שמא גבעוני הוא, שסימני ישראל האומה הקדושה ביישנין רחמנים וגומלי חסדים.

סדר אליהו רבה פרק כא דף 123

ישראל במצרים תמימי דרך היו... והיו ישראל מלין את בניהם במצרים. אמרו להם מצריים למה?! שמא תמנעו מכך ותקל עבודה קשה מכם. משיבין ישראל להם שמא שכחו אברהם יצחק ויעקב את ברית א-להינו שבשמים שישכחו בניהן אחריהן? אמרו להן, לאו. אמרו להן, כשם שלא שכחו אברהם יצחק ויעקב ברית א-להינו שבשמים כך לא ישכחו בניהן אחריהן.

שמות ב'-יא

(י) וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַתִּבְאֶהוּ לְבַת פַּרְעֹה וַיְהִי לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן הַמַּיִם מִשִּׁיתְהוּ:

(יא) וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסַבְלֹתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ עִבְרִי מֵאֶחָיו:

חידושי הגרי"ז סימן ט

ויש נוסחאות שכתוב בהם ויהי שם לגוי "גדול" מלמד שהיו בני מצוינים שם, וזהו כדברינו דהשם גוי גדול קאי על גדולה במעלה.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן סו

והנה יש מקום לומר דזה ששיבחו חז"ל ויק"ר ל"ב בגלות מצרים שלא שינו את שמותן הוא לקודם מתן תורה שלא היה היכר גדול בשביל קיום המצות דבני נח... אבל אחר מתן תורה אין לנו חיוב מדינא וגם לא מעניני זהירות ומוסר אלא מה שנצטוינו התרי"ג מצות לדורות והמצות שנצטוו לשעה וכפי שנאמר בתורה שבעל פה.